MUHAMMED BİN MESLEME (radıyallahü anh)

Eshâb-ı kiramın meşhûrlarından. Yaklaşık olarak 588 yıllarında Medine’de doğdu. 43 (m. 664) senesinde Medine’de vefât etti. İslâmın ilk yıllarında Mus’ab bin Umeyr vasıtasıyla müslüman oldu. İslâmiyet’i çok iyi öğrenen ve bilen Muhammed bin Mesleme, şecaatiyle de meşhûr olup, Eshâb-ı kiramın ileri gelenlerindendir. Peygamberimiz (aleyhisselâm) savaşlara gittiğinde bazan onu Medine’deki günlük işleri yürütmek üzere emîr olarak vazîfelendirmiş, bazı savaşlarda da öncü kuvvetlerin kumandanı tayin buyurmuştu.

Muhammed bin Mesleme, Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katıldı. Bedir ve Uhud savaşından sonra Mekkeli müşriklerin ölüleri hakkında ağıtlar, şiirler söyleyerek müşrikleri kışkırtan, Peygamberimize ve müslümanlara dil uzatarak fitne çıkaran, hatta Peygamberimize (aleyhisselâm) suikast tertiplemeye kalkışan Ka’b bin Eşref adlı biryahûdi zengini vardı. Peygamber efendimiz (aleyhisselâm) Eshâb-ı kirama (r.anhüm): **“Ka’b bin Eşrefi kim öldürür? Çünkü, o Allah ve Resûlüne eza etmiştir.”** buyurdu. Muhammed bin Mesleme (radıyallahü anh): “Yâ Resûlullah! İster misin, ben onu öldüreyim?” dedi. Resûlullah (aleyhisselâm) “Evet, isterim.” buyurdu. Muhammed bin Mesleme, Resûlullah’a (aleyhisselâm) bu sözü verince birkaç gün bu iş üzerinde durdu. Ebû Naile, Abbâs bin Bişr, Haris bin Evs, Ebû Abs İbn-i Cerîr’in yanına gidip, meseleyi onlara açtı. Hepsi uygun gördüler. Beraber öldürürüz, dediler. Birlikte Peygamber efendimize (aleyhisselâm) geldiler. “Yâ Resûlallah! İzin buyurursanız, biz onunla konuşurken, sizinle ilgili, Ka’b’ın hoşuna gidecek bazı sözler söylemeliyiz” dediler. Peygamber efendimiz, onlara istediklerini söylemeye müsaade buyurdular. Bunun üzerine, Muhammed bin Mesleme, Ka’b bin Eşrefin yanına gitti. “Şu Muhammed, bizden sadaka istedi. Bize çok vergi yükledi. Onun için senden ödünç bir şey almak için geldim” dedi. Ka’b, “O sizi daha da bıktıracak” dedi. Muhammed bin Mesleme (radıyallahü anh), “İşte O’na bir defa uymuş bulunduk. Ona tâbi olmakta devam edeceğiz. Bakalım sonu ne olacak? Şimdi sen bize biraz ödünç hurma ver” dedi. Ka’b “Evet vereyim fakat, bana bir şeyi rehin vermelisiniz.” Muhammed bin Mesleme ile yanındakiler “Ne istersin” dediler. Ka’b “Kadınlarınızı rehin isterim” dedi. Onlar, “Kadınlarımızı sana nasıl rehin verebiliriz. Sen yakışıklı birisisin. Kadın gönlü, meyil ediverir” dediler. Ka’b, “O zaman

oğullarınızı rehin verin" dedi. Onlar "Onları da rehin veremeyiz. Onlardan birine, bir iki deve yükü hurmaya karşılık rehin olundu diye sövülür ki, bu bizim için unutamayacağımız bir leke olur. Fakat sana silâhımızı ve zırhımızı rehin verebiliriz" dediler. Ka'b bu teklifi kabûl etti. Onlara, ne zaman geleceklerini de bildirdi. Muhammed bin Mesleme (radıyallahü anh) bir gece Ka'b'ın yanına geldi. Beraberinde, Ka'b'ın süt kardeşi Ebû Naile de vardı. Ka'b onları kaleye çağırdı. Kendisi de onları karşılamak için aşağı indi. Ka'b'ın karısı, "Bu saatte nereye çıkıyorsun" dedi. Ka'b, "Gelenler, Muhammed bin Mesleme ile kardeşim Ebû Nâile'dir" dedi. Karısı "İşittiğim bu ses bana pek iyi gelmiyor. Sanki ondan, kan damlıyor" dedi. Ka'b; "Yok, onlar Muhammed bin Mesleme ile süt kardeşim Ebû Nâile'dir. O iyi bir gençtir. Geceleyin, kılıç vuruşmasına bile çağrılırsa, hiç tereddüt etmeden gelir. Böyle birisidir. Muhammed bin Mesleme (radıyallahü anh) kendisiyle beraber iki kişiyi bir rivâyete göre, üç kişiyi kaleye soktu. Bunlar, Ebû Abs bin Cebr, Haris bin Evs, Abbâd bin Bişr idi. Muhammed bin Mesleme arkadaşlarına, "Ka'b gelince, ona saçını koklıyacağımı söyler, başını tutup koklarım. Siz, benim, Ka'b'ın başını iyice yakaladığımı gördüğünüz zaman, kılıçlarınızla, Ka'b'a vurunuz" dedi. Hadîs'in râvîsi, bir kerre de Muhammed bin Mesleme'nin arkadaşlarına "Ka'b'ın başını size de koklatırım" dediğini de rivâyet etmiştir. Ka'b bin Eşref, güzel giyinmiş olarak, güzel koku saçarak, onların yanına geldi. İbn-i Mesleme "Şimdiye kadar böyle güzel koku koklamadım" diyerek Ka'b'ın yanına vardı. Ka'b "Arab'ın en güzel kokulu kadınları benim yanımda" dedi. Muhammed bin Mesleme "Başını koklamama izin verir misiniz" dedi. Ka'b, müsaade ettiğini söyledi. Mesleme (radıyallahü anh) onu kokladı. Arkadaşlarına da koklattı Sonra, tekrar" koklamak istediğini söyledi. Bu defa, Muhammed bin Mesleme, onun başını yakalayıp, arkadaşlarına, kılıçlarıyla vurmalarını söyledi, ilk kılıç vurulduğunda, Ka'b şiddetle bağırdı. Sonra da öldü. Ka'b'ın öldürülmesi hicretin üçüncü yılında Ramazan ayında oldu. Bedir savaşından sonra Benî Nadir yahûdileri, Peygamberimizi (aleyhisselâm) yurtlarına davet edip, sû-i kast yapmak istemişlerdi. Bunun üzerine Peygamberimiz (aleyhisselâm) onların bu tutumunu öğrenip, Muhammed bin Mesleme'yi çağırarak; "Nâdiroğulları yahudilerine git! Onlara, Resûlullah beni size; yurdumdan çıkıp gidiniz! Burada benimle birlikte oturmayınız! Siz bana bir sû-i kast plânı kurdunuz! Size on gün süre tanıyorum. Bu müddetten sonra buralarda sizden kim görülürse boynu vurulacak, emrini bildirmek üzere gönderdi, de." buyurdu. Bu emir üzerine Muhammed bin Mesleme, Nâdiroğulları yahûdilerinin yurduna varınca onlara; "Mûsâ Peygambere Tevrat'ı indirmiş olan Allah aşkına doğru söyleyiniz: Muhammed (aleyhisselâm), Peygamber olarak gönderilmeden önce, Tevrat önünüzde iken, size geldiğim ve şu meclisinizde bana yahûdiliği teklif ettiğiniz zaman; Vallahi ben asla yahûdi olmam, dediğimi, sizin de buna karşılık; dininden başka din yoktur. Senin anladığın, istediğin, duyup işittiğin Hanîf dîninin aynısıdır! Size gelecek olan Peygamber, hem şeriat sahibidir, hem savaşçıdır. Gözlerinde biraz kırmızılık vardır. Kendisi Yemen tarafından gelecek, deveye binecek, ihrama bürünecek, bedeni yumuşak ve kuvvetli, kılıcı boynunda asılı bulunacak, konuştuğu zaman hikmet konuşacaktır, dememiş miydiniz?" dedi. Yahudiler bunu itiraf etmelerine rağmen İslâmiyet'i kabûl etmemişlerdi. Muhammed bin Mesleme de Resûlullah'ın (aleyhisselâm) emrini onlara bildirdi.

Muhammed bin Mesleme, Hudeybiye'de yapılan ve Biati Rıdvan olarak adlandırılan ve Eshâb-ı kiramın, müşriklerle savaşmaktan asla yüz çevirmeyeceklerine Allah ve O'nun Resûlü yolunda canlarını feda edinceye kadar cihad edeceklerine dair söz vererek ağaç altında yaptıkları bîatte de bulundu. Bu bîatte bulunanlar hakkında Kur'ân-ı kerîmde Fetih sûresi, 19. âyette: "Hakîkaten Allah (Hudeybiye'de) ağaç altında sana bîat etmekte oldukları vakit, o mü'minlerden râzı oldu. Böylece kalblerinde olan sadakati bildi de, üzerlerine sekîne (manevî huzûr) indirdi. Kendilerine de yakın bir zafer (Hayber'in fethini) verdi." buyurularak meth edilenlerdendir. Hudeybiye andlaşmasında şahit olarak imza atan Sahabeden biri de Muhammed bin Mesleme'dir. Bundan sonra vukû' bulan Hayber gazvesinde, Hayber kalelerine yapılan hücumlarda en önde bulunuyordu. Henüz Hayber feth edilmemişti. Muhammed bin Mesleme, "Yâ Resûlallah! Bugün çok üzgünüm. Yahudiler kardeşim Mahmud bin Mesleme'yi şehîd etti." dedi. Bunun üzerine Peygamber efendimiz (aleyhisselâm), "Düşmanlarla karşılaşmayı istemeyiniz. Allah'dan sağlık ve afiyet dileyiniz.. Çünkü, siz onlardan başınıza neler geleceğini bilemezsiniz. Düşmanla karşılaştığınız zaman, "Ey Allahım! Bizim de Rabbimiz onların da Rabbi sensin. Hepimiz senin kudretin altındayız. Onları öldürecek, ancak sensin" diye duâ ediniz, ondan sonra oturunuz. Sizi sardıkları zaman tekbir getiriniz. Ey Muhammed bin Mesleme! Sana müjde! Yarın, inşaallah, kardeşini öldüren öldürülecek ve yahûdi savaşçıları, kaçacaklardır" buyurdu.

Hicretin yedinci senesinde Umret-ül-kazada Mekke'ye giden müslümanların keşif kuvvetlerinin kumandanlığını yapan, Huneyn savaşında ve Veda Haccı'nda bulunan Muhammed

bin Mesleme (radıyallahü anh), Hazreti Ebû Bekir’in halifeliği sırasında mürtedlerle ve Suriye taraflarında yapılan savaşlara katılıp, fiilen ve malıyla cihad etmiştir.

Hazreti Ömer’in halifeliği sırasında da zekât amirliği yaptı. Kimseden fazla bir şey almazdı. Sadece kendisine verilen koyunları kabûl ederdi. Zaman zaman vâlileri teftiş ve kontrol için gönderilirdi. Bir gün, Hazreti Ömer, Muhammed bin Mesleme’ye, kendi tutum ve davranışlarını nasıl bulduğunu, sorunca, “Seni istediğim gibi buluyorum. Zekâtın toplanma ve taksiminde adâlete riâyet ediyorsun” cevâbını verdi.

Hayatı muharebe meydanlarında geçti. Resûlullah’a (aleyhisselâm) olan sevgi ve muhabbeti çok fazlaydı. Onun için muharebelerde Peygamberimizin etrâfında pervane olurdu. Hazreti Osman ve Hazreti Ali’nin halifelikleri sırasında artık ihtiyârlamış olduğundan, Medine’de sakin bir hayat yaşadı. Hazreti Muâviye’nin halifeliği sırasında yetmişyedi yaşında iken, Medine’de vefât etti. Bâki’ kabristanına defn edildi. Muhammed bin Mesleme’den (radıyallahü anh) az hadîs-i şerîf rivâyet edilmiştir. Bunlardan bazıları:

“Bir kimse, bir müslümanın bir aybını örterse, Allahü teâlâ da onun dünyâda ve ahirette aybını örter. Bir sıkıntısını giderirse, Allahü teâlâ kıyâmet gününün sıkıntısını ondan giderir. Kim müslüman kardeşinin hacetini görürse, Allahü teâlâ da onun hacetini görür.”

“Bir kimse bir müslümanın günahını öğrenip de gizlerse, Allahü teâlâ da kıyâmet günü onun günâhını örter.”

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Vâkidî Megâzî, cild-2, sh. 653

2) Hâkim, Müstedrek cild-3, sh. 138

3) Tabakât-ı İbn-i Sa’d, cild-2, sh. 85

4) Mevâhib-i Ledünniyye, cild-1, sh. 156

5) Târîh-i Taberî, cild-3, sh. 82

6) El-Kâmil fi’t-târîh, cild-2, sh. 207

7) Ensâb-ül-eşrâf, cild-1, sh. 377

8) İnsân-ül-uyûn, cild-3, sh. 175